

Osterøy kommune

post@osteroy.kommune.no

Bergen, 30. august 2024

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Planstrategi for Osterøy kommune

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til at Osterøy kommune har lagt ut ny planstrategi på høring. Vi ønsker med dette å gi vårt innspill til planstrategien.

Det er positivt at Osterøy kommune har med en egen del som heter **Berekraftig arealforvaltning og klimatilpassing**, i planutkastet – og vi finner dere flere gode formuleringer som tar til orde for at både biologisk mangfold, landskap, matjord og arealressurser for øvrig skal tas godt vare på. I delen om *folkehelse* er det også nevnt viktige koblinger mellom natur, friluftsliv, oppvekstvilkår og folkehelse.

FNF Hordaland er opptatt av at hensyn til natur- og friluftslivsverdiene skal veie tungt i saker der ulike samfunnsinteresser står mot hverandre. Blant annet derfor mener vi det er bra og viktig at kommunen har mål om snarlig å lage en **naturmangfoldplan**. Gjennom et slikt arbeid kan man få samlet sammen det man fra før har av kunnskap om naturen på Osterøy, hvilke kunnskapshull som må tettes i fremtiden, hvilke utfordringer naturmangfoldet står overfor i kommunen, og hvilke tiltak som bør gjøres for å møte utfordringene. Det er også positivt at det legges opp til at **miljø- og klimaplanen** fra 2016 skal revideres.

Det er også svært positivt at en plan for **friluftslivets ferdslsårer** er i prosess. Det er viktig for FNF å understreke koblingen mellom naturområder, friluftsområder, folkehelse og oppvekstforhold, men da trenger man også et visst kunnskapsgrunnlag både om friluftslivet og naturen (jf. også det vi har skrevet om naturmangfoldplan). Vi ønsker også å understreke viktigheten av kommunen sikrer at innbyggerne har gode og attraktive **nærturområder**.

Planarbeid som omhandler natur og friluftsliv må likevel ikke bli en «sovepute». Arealforvaltningen skjer jo i stor grad i forbindelse med **kommuneplanens arealdel** og de påfølgende reguleringsplanene – og det er derfor viktig at man i disse prosessene legger vekt på å få tak i tilstrekkelig med kunnskap om natur og friluftsliv – slik at prosessene blir gode og gjennomtenkte, og til det beste for kommunens innbyggere og naturen.

Vi håper og forventer at kommunen også går gjennom eldre planer i forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel, og da vurderer om noen planer bør tas vekk (såkalt **planvask**).

Det er positivt at kommunen løfter frem **fortetting** som et virkemiddel i forbindelse med planlegging av boligområder, men vi mener at dette viktige prinsippet i betydelig større grad også må gjelde for næringsområdene. Arealer må ses på som et knapphetsgode, og man må derfor bygge smartere og tettere, også på næringsarealene. Her ønsker vi å nevne Espevoll næringspark, med nedbygging av blant annet karbonrike myrområder, som et eksempel på en type arealforvaltning som vi håper hører fortiden til. Både av hensyn til klima, natur og matjord.

Vi savner noe om **arealregnskap** i planstrategien – dette er et viktig verktøy, ikke minst i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel. Her har Vestland fylkeskommune lagt mye ressurser i det siste¹. Vi oppfordrer samtidig kommunen til å få en oversikt over såkalte *grå arealer*, som er tilgjengelige i kommunen, slik at man heller enn å bygge ned mer natur, bruker tilgjengelige arealer som allerede er utplanert eller lignende. Vi mener at Osterøy bør sette seg et mål å bli en *arealnøytral kommune*.

På side 13 i planutkastet er det listet opp en punktliste med fem utfordringspunkt. Det fjerde punktet heter **Beredskap; klimatilpassing, jordvern og naturvern**. I den følgende gjennomgangen av disse punktene finner vi ikke noe om klimatilpassing, jordvern og naturvern. Det er jo temaer som er nevnt andre steder i planutkastet, men det kan se ut som at de mangler i denne delen av planutkastet.

Vi vet ikke hvor aktuelt det er med **vindkraft** i Osterøy kommune, men vi oppfordrer alle kommunene i gamle Hordaland om å unngå å sette av arealer til vindindustri i deres natur- og friluftslivsområder. FNF Hordaland mener at den type industrielle inngrep som moderne vindkraftanlegg er, ikke hører hjemme i naturen. Her må vi legge til at BOF, som er den femte styreorganisasjonen i FNF Hordaland, ikke har noe formelt synspunkt på dette temaet vindkraft.

I denne type uttalelser henviser vi ofte til Sabimas **Naturkampen**: Osterøy kommune kom på 221. plass (av 356 kommuner) i Naturkampen 2023 (opp 28 plasser fra året før), og havnet på 27. plass i Vestland (av 43 kommuner)². Forhåpentligvis er det slik at Naturkampen kan inspirere kommunen til et enda mer målrettet arbeid for å ta vare på de rike, men likevel begrensede natur- og friluftslivsverdiene i kommunen.

Siste delen av denne uttalelsen referer til **Plan for massehandsaming** (jf. side 22 i planutkastet). Naturvernforbundet Hordaland har jobbet en hel del med både forurensede masser og andre ulovligheter knyttet til dumping av masser i naturen i flere kommuner i Bergensområdet, og vi ønsker derfor å benytte anledningen til å dele litt opplysninger/erfaringer fra Osterøy kommune om dette viktige temaet.

Vi vil si at **håndteringen av masser** i Osterøy kommune har mange av de samme symptomene som i Bergen. Det er private deponier med riveavfall og skogsbilveianlegg med forurensede masser fra blant annet bybaneutbyggingen i Bergen. Det er betong, asfalt, store mengder plast og i tillegg store mengder dyremøkk som i noen tilfeller er dumpet direkte ut i bekkefar. Gloppemyra, som er nevnt i planutkastet, er per i dag ikke et deponi med rene masser, men et sted der det er dumpet mye riveavfall av ulike materialer. Det har blitt dekket til med jord, slik at det skulle og se fint ut på overflaten. Se bildedokumentasjon på side 4–5. I bunn og grunn er dette utlovlig atferd fra privatpersoner, som videre går utover de fellesgodene som naturen skal være. Vi mener at

¹ <https://www.vestlandfylke.no/statistikk-kart-og-analyse/arealregnskap/>

² <https://naturkampen.sabima.no/kommune/4630>

kommunen må sørge for at praksis som dette ikke videreføres, og også at gamle synder blir ryddet opp i.

Skogsbilveibyggingen på Osterøy er, som i Bergen, et eksempel på at det først og fremst er deponi av masser som er formålet (i hvert fall er det slik mange steder). Dette medfører svært overdimensjonerte veianlegg, noe som går utover både naturen og friluftslivsverdiene. På Rødlandshaugen, ikke langt fra Espevoll, ligger det et skogsbilveianlegg som har tatt imot masser fra blant annet bybaneutbygginga (se bilder på side 5–6).

At søknader om skogsbilveier kan behandles kun etter landbrukslovgivninga, samtidig som det er et stort masseoverskudd i Bergen og omegn, har dessverre åpnet for en virksomhet av dumping av ulovlige masser. FNF Hordaland gjør oppmerksom på **presiseringa fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 19. desember 2023**³, som slår fast at alle søknader om skogsbilveier skal *vrderes* for behandling etter plan- og bygningslova.

Vi mener at planen for massehåndtering må adressere de utfordringene som vi her viser til. Vi mener både at gamle synder må adresseres og ryddes opp i, samt at den nye planen for massehåndteringen sørger for at denne praksisen ikke videreføres.

Til slutt ønsker vi Osterøy kommune lykke til med planstrategien.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjone. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Haugesund Turistforening, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 54 000 medlemmer.

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/-11-9-nr.-1-og-12-1-tolkningsuttalelse-om-reguleringsplikt-for-landbruksvei/id3019327/>

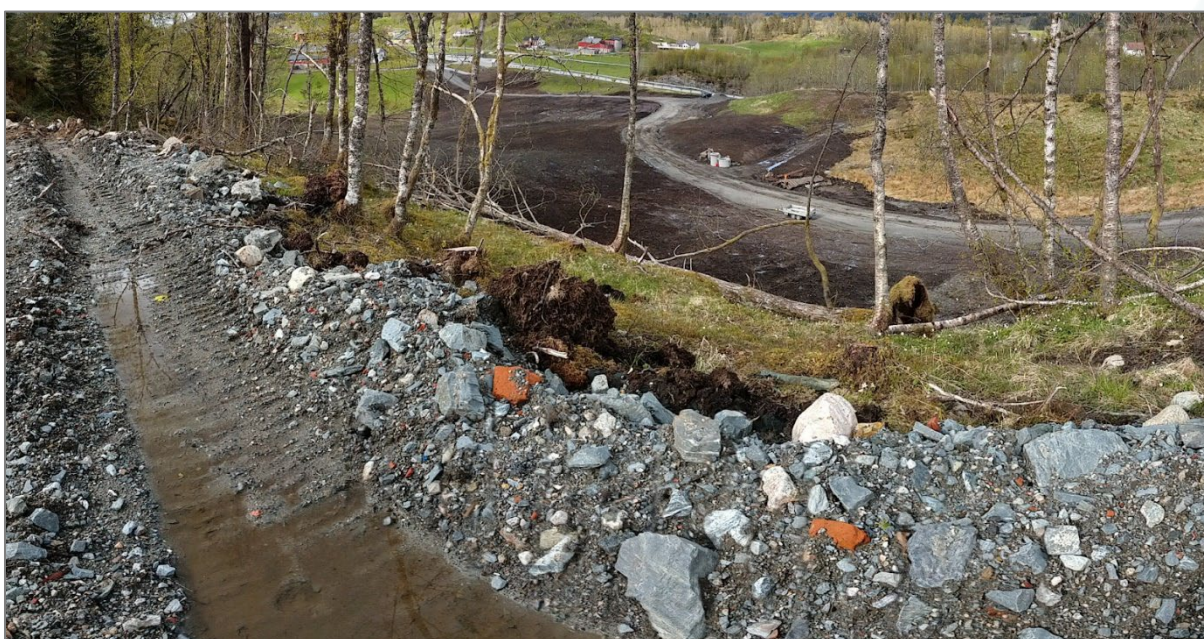
Gloppemyra. Sprengmatter er i ferd med å bli dekket av jord. Bilde tatt i september 2020.

To andre eksempler fra Gloppemyra. Bilde tatt i september 2020.

Dette er også fra Gloppemyra. Bilde tatt i mai 2020.

Rødlandshaugen. Bilde tatt i mai 2020.

Også fra Rødlandshaugen. Legg merke til mannen oppe i bildet, som viser litt av dimensjonene av skogsbilveianlegget.

Dette er noe trolig er et privat deponi i Hjellvikvegen.